

VASTUULLISUUDEN KOULUTUSOHJELMA

METSÄSTÄJÄTUTKINTOKOULUTUS – KOULUTTAJAT 2024

Kuva: Ville Heikkinen / Vastavalo

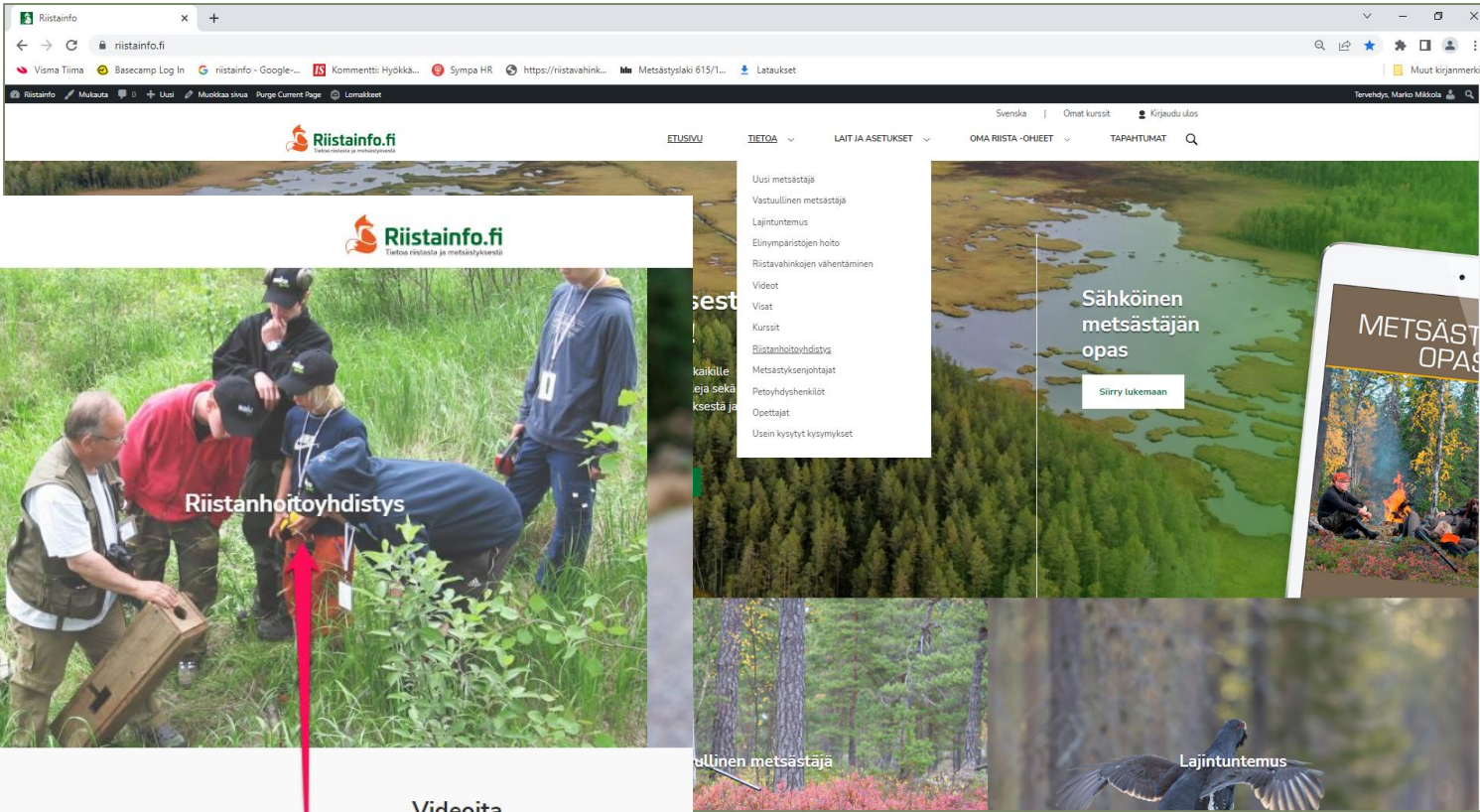
Kuva: Jari Peltomäki

SISÄLTÖ

- Metsästäjä­tut­kin­non visio ja tut­kin­toon valmentavan koulutuksen tavoite
- Koulutuksen järjestämiso­hje
- Materiaalit ja niiden hyödyntäminen
 - kurssilaisille
 - kouluttajille
 - koulutus­pakettien ja kirjan käyttö
- Koulutuksen järjestäminen
- Tärkeitä huomioitavia asioita

TÄMÄN KOULUTUKSEN MATERIAALI

- Löytyy Riistainfosta:
<https://www.riistainfo.fi/riistanhoitoyhdistys/metsastajatutkintokoulutukseen-kouluttajat/>

The screenshot shows the Riistainfo.fi website interface. At the top, there is a navigation bar with the logo and menu items: ETUSIVU, TIETOA, LAIT JA ASETUKSET, OMA RIISTA -OHJEET, and TAPAHTUMAT. A dropdown menu is open under 'TIETOA', listing various topics such as 'Uusi metsästäjä', 'Vastuullinen metsästäjä', 'Lajintuntemus', 'Elinympäristöjen hoito', 'Riistavahinkojen vähentäminen', 'Videot', 'Visat', 'Kurssit', 'Riistanhoitoyhdistys', 'Metsästyksenohjeet', 'Petsähäyhenkilöt', 'Opettajat', and 'Usein kysytyt kysymykset'. Below the navigation, there is a large image of a group of people in a forest, with the text 'Riistanhoitoyhdistys' overlaid. A red arrow points to the 'Riistanhoitoyhdistys' link in the dropdown menu. To the right, there is a section titled 'Sähköinen metsästäjän opas' with a 'Siirry lukemaan' button. Below this, there are two smaller images: 'Vastuullinen metsästäjä' and 'Lajintuntemus'. At the bottom, there is a 'Videoita' section with a video player.

Kuvat: riistainfo.fi

METSÄSTÄJÄTUTKINNON VISIO

Valmentavan koulutuksen tavoite
Koulutuksen järjestämisohje

Kuva: Hannu Huttu

METSÄSTÄJÄTUTKINNON VISIO

Metsästäjäutukinnon suorittanut, aloittava metsästäjä on:

Aktiivisesti tietojaan ja taitojaan kehittävä, vastuullinen riistavarojen hyödyntäjä ja hoitaja.

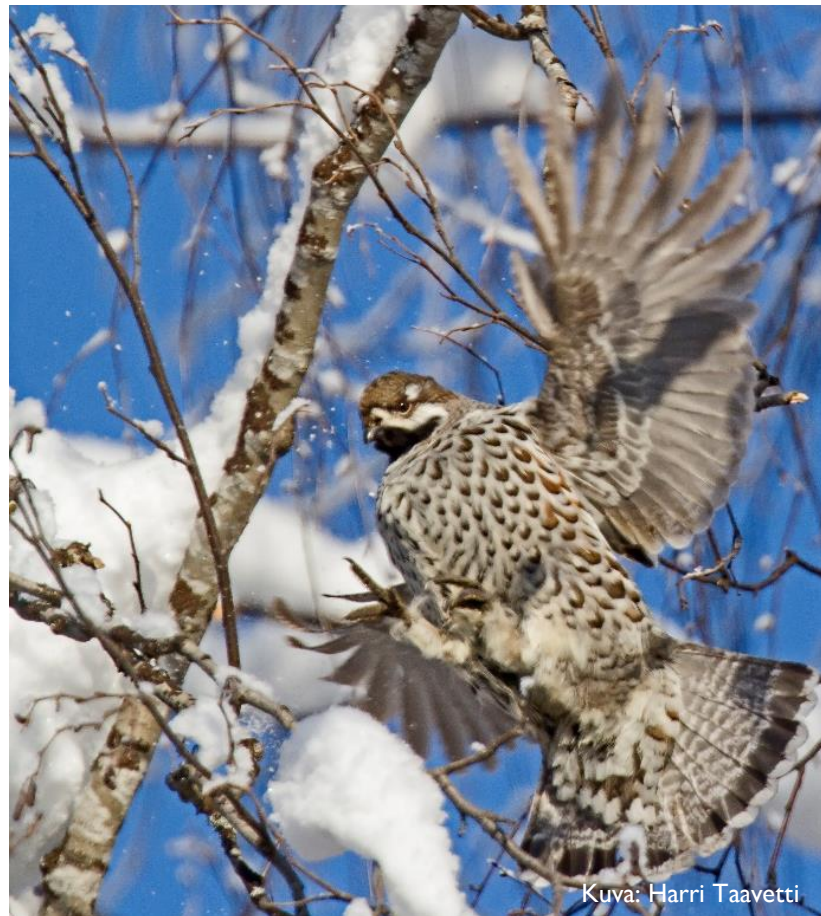
METSÄSTÄJÄTUTKINNON VISIO

TAUSTAA

- Tutkintokoulutus on tärkeää asennekasvatusta – ohjataan uudet harrastajat vastuulliseen ajatteluun, riistatiedon tuottamiseen ja hyvien tapojen äärelle
- Kukaan ei ole valmis suoritettuaan metsästäjäutkinnon – harrastus on vasta alussa
- Tietoja ja taitoja tulee syventää, erityisesti niiden asioiden osalta, joita itse harrastaa
 - Esim. ”Vastuullinen vesilinnustaja”
 - Ampumataidon ja välineiden käytön harjoittelu
 - Lainsäädännön muutosten seuraaminen ja tietojen päivittäminen

METSÄSTÄJÄTUTKINTOKOULUTUKSEN TAVOITE

- Opettaa tarvittavat asiat tutkinnon läpäisemiseksi
- Opettaa vastuullisen metsästyksen ja hyvien metsästäjätapojen mukaista toimintaa
- Vastuulliseen metsästykseen kuuluvat myös riistatiedon tuottamiseen osallistuminen sekä eettisen ja turvallisen toiminnan omaksuminen
- Oman pohdinnan ja kriittisyyden herättäminen – onko fiksumia toimia jollain tavalla ja minkä kuvan se antaa metsästäjistä ylipäätään
- Kannustaa omatoimiseen tiedon etsimiseen ja tietojen ja taitojen ylläpitämiseen

Kuva: Harri Taavetti

METSÄSTÄJÄTUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

PÄIVITETTY OHJE RIISTANHOITUYHDISTYKSILLE 24.1.2023

- Ohje on laadittu tutkintokoulutusta järjestävien henkilöiden avuksi

- Ohje löytyy:

riistanhoitoyhdistysten tiedostopalvelusta <https://rhy-tiedostopalvelu.riista.fi/mycloud/>

ja Riistainfosta:

<https://www.riistainfo.fi/riistanhoitoyhdistys/metsastajatutkintokoulutuksen-kouluttajat/>

- Lue järjestämisohe huolella!

Kuva: Tero Salmela

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

Metsästäjä tutkintokoulutus

- Metsästäjän opas, tutkintokoulutus ja metsästäjä tutkinto muodostavat **vastuullisuuden koulutusohjelman**
- Metsästäjän opas on sekä kurssille tulevien että kouluttajien perusopas
 - Rhy:n tutkintokouluttajilla pääsy maksutta sähköiseen metsästäjän oppaaseen - kirjaudu Riistainfoon Oma riista –tunnuksilla
- Koulutus lähitilaisuutena tai etäyhteyksin
- Kurssin suositeltava kesto vähintään 12 tuntia
- Metsästäjävalmennuskurssin kahdeksan osiota

1. Metsästyslainsäädäntö	(2 h)
2. Lajintuntemus	(2 h)
3. Riistaekologia ja riistanhoito	(1 h)
4. Eettinen ja kestävä metsästys	(1 h)
5. Aseet ja patruunat metsästyksessä	(2 h)
6. Metsästyksen turvallisuus	(1 h)
7. Pyyntivälineet ja –menetelmät	(2 h)
8. Saaliin käsittely	(1 h)

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

Kuva: Tero Salmela

Koulutuspaketin käyttö

- Sallittua vain metsästäjätkintokouluttajille metsästäjätkintokoulutuksen järjestämistä varten
- Esitystä tai siinä olevia valokuvia, videoita ja animaatioita ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen
- Esityksessä kouluttajalla apuna muistiinpanonäkymä

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

OSIOIDEN JÄRJESTÄMISESSÄ HUOMIOITAVIA ASIOITA

Metsästyslainsäädäntö

- Metsästäjän oppaassa ajantasaiset säädökset, jotka ovat tärkeitä metsästysharrastusta aloitettaessa. Näitä korostetaan koulutuspaketissa
- Kurssilaisia ohjattava seuraamaan aktiivisesti metsästystä koskevassa lainsäädännössä tapahtuvia muutoksia - Riistainfo, Metsästäjä-lehti ym.

Lajintuntemus

- Lajintuntemusosio koostuu nisäkkäiden ja lintujen tunnistamisesta
- Kurssilaisten tulee oppia tuntemaan riistaeläimet, rauhoittamattomat lajit ja vieraslajit sekä erottamaan ne niitä läheisesti muistuttavista lajeista

Riistaekologia ja riistanhoito

- Osio pohjautuu piirroskuviin ja maalauksiin
 - Kurssilaisten tulee oppia riistalajien ja niiden elinympäristöjen välisestä vuorovaikutuksesta ja riistanhoidon perusteista
-

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

OSIOIDEN JÄRJESTÄMISESSÄ HUOMIOITAVIA ASIOITA

Eettinen ja kestävä metsästys

- Opetettavat asiat tuodaan esiin kuvien avulla, tarkoituksena on herättää keskustelua. Kuvadian jälkeen käydään tärkeät asiat läpi tekstidian avulla
- Kurssilaisen tulee sisäistää kestävän ja vastuullisen metsästyksen perusteet

Aseet ja patruunat metsästyksessä ja Metsästyksen turvallisuus

- Kurssilainen oppii millaisia aseita ja patruunoita metsästyksessä käytetään. Turvallisuusnäkökulmat ovat erityisen tärkeitä opetettavia asioita
- Suomen Metsästäjäliitto on tuottanut hyvää videomateriaalin, oleellisia videoita kannattaa mahdollisuuksien mukaan kurssilla näyttää
- Metsästäjä tutkintokoulutuksen yhteydessä on suositeltavaa järjestää käytännön aseenkäsittelyyn tutustumismahdollisuus ampumaradalla, jos se on mahdollista
- Koulutuksen aikana tulee kertoa oman alueen ampumaradoista. Kurssilaisia tulee kannustaa harjoittelemaan aseenkäsittelyä ja ampumista

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

OSIOIDEN JÄRJESTÄMISESSÄ HUOMIOITAVIA ASIOITA

Kuva: Tero Salmela

- Videot löytyvät Suomen Metsästäjäliiton Metsästysammunnan ABC –sivustolta: <https://metsastajaliitto.fi/metsastajalle/metsastysammunnan-abc>
- Koulutukseen osallistuville voi suositella osallistumista Metsästys-ammunnan ABC-kurssille
- Ennen metsästäjätkoulutuksen järjestämistä kannattaa varmistaa, missä ja milloin järjestetään lähimmät ABC-koulutukset. SML:n koulutukset löytyvät tapahtumakalenterista osoitteesta: <https://metsorekisteri.metsastajaliitto.fi/Tapahtumanhallinta/tapahtumakalenteri.aspx?jarjestajald=2402555>

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

OSIOIDEN JÄRJESTÄMISESSÄ HUOMIOITAVIA ASIOITA

Pyyntivälineet ja menetelmät

- Osio koostuu valokuvista ja videoista. Videot ovat näytettävissä tietokoneen ollessa verkossa
- Kouluttajien kannattaa tuoda paikalle omaa havainnollistavaa materiaalia, kuten loukkuja, heti tappavia rautoja tms.

Saaliin käsittely

- Videoiden avulla on helppo havainnollistaa saaliinkäsittelyä
- Kouluttajien kannattaa hyödyntää omaa oheismateriaalia, kuten täytettyjä eläimiä, nahkoja, trofeita tms.

Suomen riistakeskuksen videot ovat kaikkien katsottavissa osoitteessa <https://www.riistainfo.fi/videot/>. Riistainfon sisältöä ja sen käyttöä kannattaa esitellä kurssilaisille jo metsästäjätutkintokoulutuksen alussa. Riistainfosta löytyvät myös syventävät jatkokoulutusmateriaalit eri aiheista.

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

Koulutuksen järjestäminen etäyhteydellä

- Etäkoulutukset ovat toissijainen tapa järjestää koulutusta. Suositeltavin tapa on edelleen järjestää metsästäjä-tutkintoon valmentava koulutus lähikoulutuksena
- Etäkoulutukseen enintään 30 – 50 osallistujaa
- Havaittua: Etäkoulutukseen osallistuneiden kurssilaisten tutkinnon läpäisyprosentti on heikompia kuin lähikoulutukseen osallistuneilla

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

Koulutuksen järjestäminen etäyhteydellä

- Etäkoulutuksen järjestämiseen sopii Teams tai muu vastaava ohjelma. Rhy:n tulee huolehtia, että koulutusta järjestävillä henkilöillä on koneellaan etäkoulutuksen järjestämisen mahdollistava ohjelma
- Jos koulutusta järjestetään rhy:n tietokoneella, rhy voi ostaa lisenssin parhaaksi katsomansa ohjelman käyttöön. Ilmaislisensseissä on usein rajoitettu käyttöä ajallisesti ja osallistujamäärän suhteen
- Tutustu käytettävään ohjelmaan ja kokousasetusten säätämiseen ennen etäkoulutuksen järjestämistä. Kurssimaksujen keräämisen voi tehdä etukäteen. Kurssilaisen maksettua osallistumismaksun riistanhoitoyhdistyksen tilille, hänelle toimitetaan osallistumislinkki
- Etäkoulutukset ilmoitetaan ja niitä mainostetaan entiseen tapaan oman rhy:n koulutuksina. Jos tilaisuuteen ilmoittautuu henkilöitä muualta, heidät voi kuitenkin ottaa mukaan koulutukseen.
- Verkkoyhteyden tulee olla hyvä
- Etätilaisuuden aluksi on syytä mainita, ettei tapahtuman tallentaminen ole sallittua

TUTKINTOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISOHJE

Kuva: Tero Salmela

Kouluttajien esiintyminen ja kielenkäyttö

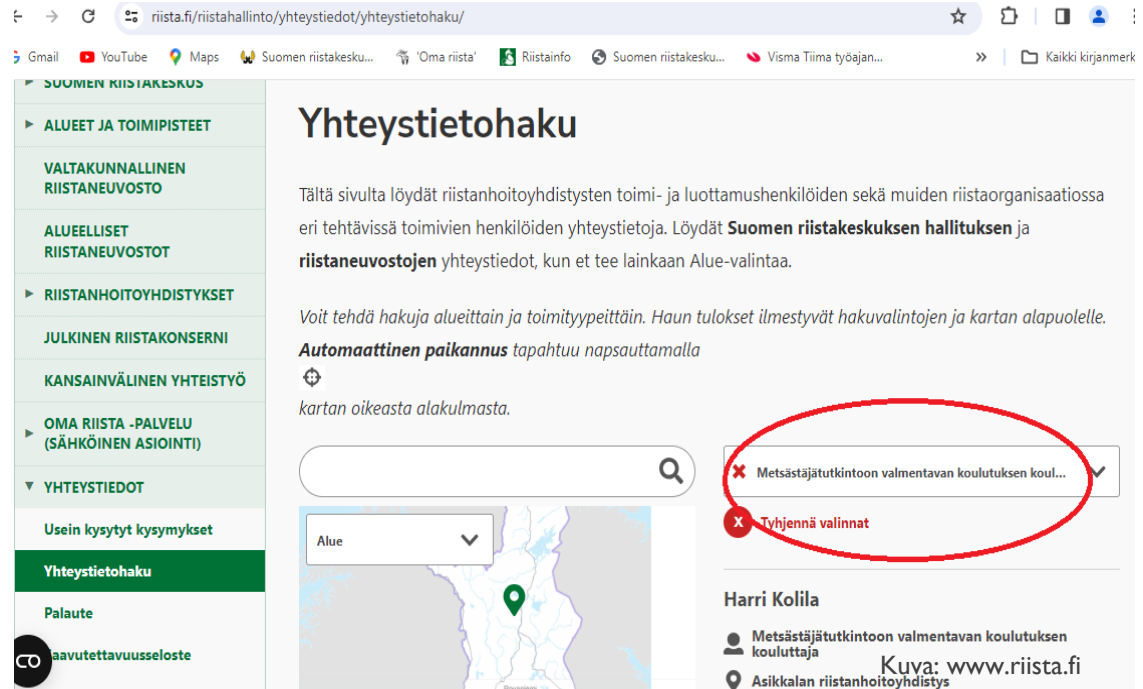
Kouluttajat edustavat riistahallintoa ja heidän tulee

- esiintyä asiallisesti ja ystävällisesti
- käyttää selkeää ja ymmärrettävää kieltä
- ottaa tasapuolisesti huomioon kaikki kurssilaiset

MATERIAALIT JA NIIDEN HYÖDYNTÄMINEN

TUTKINTOKOULUTUSPAKETTI

- Löytyy rhy-tiedostopalvelusta .pptx –muodossa: <https://rhy-tiedostopalvelu.riista.fi/mycloud/>
- Vaatimuksena Oma riista –tehtävä, jonka toiminnanohjaaja lisää
- Oma riista - kirjautuminen
- Kouluttajille suositellaan käyttöä selaimen kautta
- Varmista, että käytössäsi on aina tuorein versio koulutuspaketista

riista.fi/riistahallinto/yhteystiedot/yhteystietohaku/

Yhteystietohaku

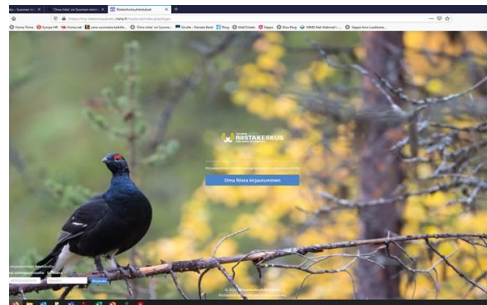
Tältä sivulta löydät riistanhoitoyhdistysten toimi- ja luottamushenkilöiden sekä muiden riistaorganisaatioissa eri tehtävissä toimivien henkilöiden yhteystietoja. Löydät **Suomen riistakeskuksen hallituksen ja riistaneuvostojen** yhteystiedot, kun et tee lainkaan Alue-valintaa.

Voit tehdä hakuja alueittain ja toimityypeittäin. Haun tulokset ilmestyvät hakuvalintojen ja kartan alapuolelle. **Automaattinen paikannus** tapahtuu napsauttamalla kartan oikeasta alakulmasta.

Alue

Metsästäjätkintoon valmentavan koulutuksen koul...
Tyhjennä valinnat

Harri Kolila
Metsästäjätkintoon valmentavan koulutuksen kouluttaja
Asikkalan riistanhoitoyhdistys
Kuva: www.riista.fi

Kuva: rhy-tiedostopalvelu.riista.fi

MUUT MATERIAALIT KOULUTTAJILLE

- Sähköisen Metsästäjän oppaan lukuoikeus Oma riista - tehtävän perusteella
- Painettu opas
- RHY voi luovuttaa metsästäjäutukinnon valmentavan koulutuksen suorittaneille kurssitodistuksen
- Kurssitodistuksia voi tulostaa tiedostopalvelusta

TODISTUS / INTYG

Nimi / Namn _____ Henkilötunnus / Personbeteckning _____

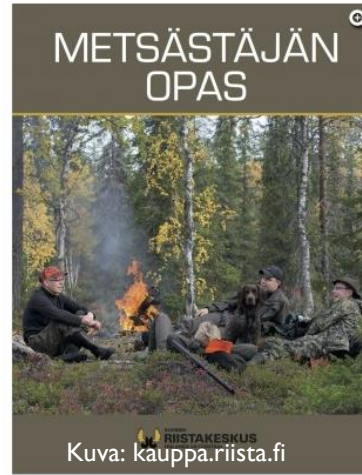
on osallistunut metsästäjäutukintoa varten annettuun koulutukseen /
har deltagit i förberedande kurs för jägarexamen

Pvm / Dat.	Aihe / Ämne	tuntia / timmar	kouluttajan kuittaus / utbildarens kvittering
_____	Metsästyslainsäädäntö / Jaktlagstiftning	_____	_____
_____	Lajintuntemus / Artkännedom	_____	_____
_____	Riistaekologia ja riistanhoito / Viltteologi och viltvård	_____	_____
_____	Eettinen ja kestävä metsästys / Etisk och hållbar jakt	_____	_____
_____	Aseet ja patruunat metsästyksessä / Vapen och patroner vid jakt	_____	_____
_____	Metsästyksen turvallisuus / Jaktens säkerhet	_____	_____
_____	Pyyntivälineet ja -menetelmät / Fångstredskap och fångstmetoder	_____	_____
_____	Saaliin käsittely / Hantering av bytet	_____	_____

YHTEENSÄ / SAMMANLAGT _____ tuntia / timmar _____

Kuva: www.riistainfo.fi

Metsästäjän opas (17. painos)

Marko Mikkola

30,00 €

★★★★★ (29)

Suomen riistakeskus

272 sivua

Kovakantinen kirja

17. p.

2021 (lisätietoa)

Kirja valmentaa lukijaansa metsästäjäutukinnon suorittamiseen. Uudistetun tutkiminnon suorittanut metsästäjä on aktiivisesti tietojaan ja taitojaan kehittävä, vastuullinen riistavarojen hyödyntäjä ja hoitaja. Hän tuntee suomalaisen eläimistön, erityisesti metsästämänsä ja niitä läheisesti muistuttavat lajit. Hän hallitsee metsästäystä koskevan lainsäädännön perusasiat.

Metsästäjä tietää, mitkä pyyntimenetelmät soveltuvat juuri kyseisen riistalajin metsästämiseen, ja osaa metsästää valikoiden. Hän osaa ampua harkittuja riistalaukauksia ja tietää, miten asetta käsitellään turvallisesti ja säilytetään oikein.

MATERIAALIT KURSSILAISILLE

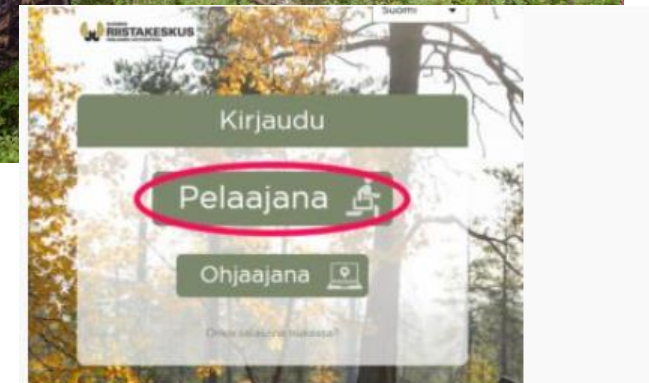
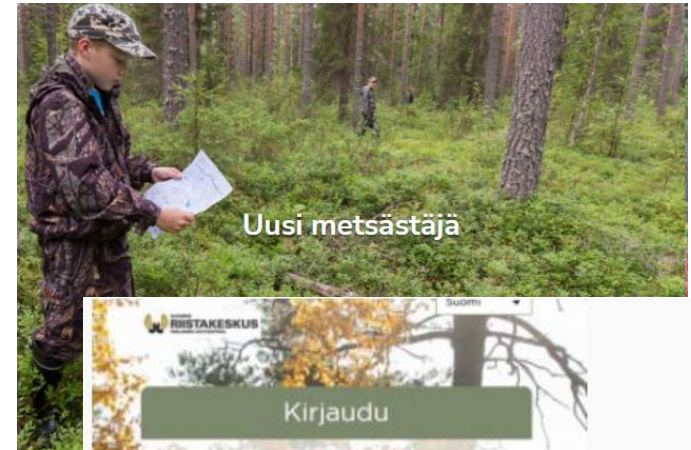
- Metsästäjän opas (kirja 30 eur, sähköinen lukuoikeus 25 eur / 12 kk)
 - Suositeltavaa lukea jo ennen kurssille tulemistä
 - Sähköinen opas ajantasaisin, tilaus Riistainfosta Oma riista -tunnuksilla
 - Printtikirjan tilaukset osoitteesta: kauppa.riista.fi, **huomioitava mikä painos, jos kirjan ostamisesta on kulunut pitkä aika**
 - Metsästäjän opas on saatavilla lukemisen haasteita omaaville myös Celian äänikirjapalvelun kautta
(lisätietoa: www.celia.fi ja omasta lähikirjastosta)

Uusi metsästäjä

MATERIAALIT KURSSILAISILLE

- Riistainfo <https://www.riistainfo.fi/uusi-metsastaja/>
 - tietoa metsästäjäutkinnosta, metsästäjän oppaasta ja metsästäjäutkintokoulutuksesta
 - harjoitustehtäviä
 - Kohti metsästäjäutkintoa –peli
 - lajintuntemusmateriaaleja (mm. videoita ja visoja)
 - esittelyt erilaisista pyyntimenetelmistä
 - muita harjoitus- ja opetusmateriaaleja
 - esim. Suomen Metsästäjäliiton Metsästysammunnan ABC-materiaalit

Pääset pelaamaan peliä klikkaamalla riista.seppo.io

Tarvitset pelaamiseen koodin: 9194GC

KOULUTUSPAKETTI

- Koulutuspaketti sisältää kahdeksan PowerPoint-esitystä Metsästäjän oppaan pääotsikoiden mukaisesti
- Esitysten videoiden näyttäminen vaatii nettiyhteyden ja käytettävän laitteiston testaamisen etukäteen
- PP-esityksen ensimmäinen piilotettu dia kertoo osioon tehdyt päivitykset

15.2.2023 muuttuneet asiat

- Dia 6 Lisätty muistiinpanoihin riistanhoitomaksun muutos vuodelle 2023-24
- Dia 28 Päivitetty koirarekisteri avataan 2023
- Dia 30 Päivitetty lyijyhaukikielto kosteikkoalueilla
- Dia 32 Päivitetty metsästysasetuksen 10§:n muutos 1.12.2022
- Dia 39 Päivitetty hirvilehmän vasasuoja
- Dia 42 Päivitys merihanhen saalisilmoitusvelvollisuuteen

Metsästäjän oppaan • Sisällysluettelo • Dia 1

Metsästäjän oppaan • Sisällysluettelo • Dia 7

15.2.2023 muuttuneet asiat

- Dia 6 Lisätty muistiinpanoihin riistanhoitomaksun muutos vuodelle 2023-24
- Dia 28 Päivitetty koirarekisteri avataan 2023
- Dia 30 Päivitetty lyijyhaukikielto kosteikkoalueilla
- Dia 32 Päivitetty metsästysasetuksen 10§:n muutos 1.12.2022
- Dia 39 Päivitetty hirvilehmän vasasuoja
- Dia 42 Päivitys merihanhen saalisilmoitusvelvollisuuteen

Kuva: metsästäjä tutkintokoulutuspaketti

MUISTIINPANOJEN KÄYTTÖ

- Diat sisältävät kouluttajille hyödyllisiä muistiinpanoja, sekä valmiita animaatioita, joihin täytyy perehtyä ennen koulutuksen järjestämistä.
- PowerPoint: Näytä - Muistiinpanot

Metsärajatutkinnon jalkauttaminen osa B - PowerPoint

Antti Rinne

Tiedosto Aloitus Lisää Rakenne Siirtymät Animaatiot Diaesitys Tarkista **Näytä** Kerro mitä haluat tehdä

Normaali Jäsennysnäkyä Dialajittelu Muistiinpanosivu Lukunäkymä

Esitysnäkyvät

Dian perustyyli Tiivistelmän perustyyli Muistiinpanojen perustyyli

Viivain Ruudukko Apuviivat

Muistiinpanot

Zoomaus Zoomaus

Sovita ikkunaan

Väri

Harmaasävy

Musta ja valkoinen

Väri/Harmaasävy

Järjestä kaikki

Uusi ikkuna

Siirrä jakoa

Vaihda ikkunaan

Makrot

Makrot

6

Tärkeimpiä opetusmenetelmiä

- Kyselevä opetus/ aktiivointi
- Kuva-analyysi
- Ongelmanratkaisu
- Peli
- Käsitteajatuskarta
- Videoiden käyttö

• Nuoret toivoneet mm. esimerkitapauksia, videoita, haastattelutavotteita ja erityisesti laajennuspelejä

7

Kyselevä opetus/ aktiivointi

Riistanhoito

- Mikä on riistanhoito?
- Miten riistakantoja säätelevät?
- Miten eläinten elinolosuhteita voidaan parantaa?

8

Kuva-analyysi

9

Ongelmanratkaisu

Dia 8/21 suomi

Kuva-analyysi

RIISTAKESKUS

Riistaekologian perusteiden tunteminen on tärkeää, että ymmärtää millaiset asiat vaikuttavat mm. riistalajien menestymiseen alueella.

Riistanhoidon perusasioiden hallitseminen mahdollistaa runsaampien ja runsaslajisempien riistakantojen ylläpitämisen alueella.

Riistanhoito on luonnonhoitoa, sillä riistanhoitotoimenpiteet auttavat myös muita kuin riistalajeja.

Kuva: metsärajatutkintokoulutuspaketti

Muistiinpanot

54 %

1. METSÄSTYSLAINSÄÄDÄNTÖ

Kuva: Hannu Huttu

LIIKENNEVÄYLISTÄ JOHTUVAT RAJOITUKSET

- **Tie** on moottoriajoneuvolla ajamiseen tarkoitettu kulkuväylä
- **Maantie** = ”Yleinen tie” on valtion ylläpitämä numeroitu tie **3622**
- **Yksityinen tie** = pienemmät tiet, joilla ei ole tienumeroa, tietä ylläpitää joku muu kuin valtio
- **Tiealue** = varsinainen tie, ojineen ja pientareineen
- **Maastossa oleva ura** ei ole tie

MUISTA!

Riistaeläintä ei saa ampua rautatien tai yleisen tien yli eikä riistaeläimen tai ampujan ollessa tällaisella tiellä MetsästysL 25§

Yksityistiellä voi ampua riistaeläimen sen tai ampujan ollessa tiellä. Ampuminen on sallittua myös tien yli.

Tiellä liikkuvien turvallisuus on aina huomioitava, jos metsästetään tiealueiden lähellä!!!

Kuva: metsästäjätkintokoulutuspaketti / Hannu Huttu

PAINOTETUT AIHEET

- Aseen kuljetus
- Moottorikäyttöinen ajoneuvo / ampuminen
- Tiellä ampuminen
- Aseen lainaaminen/hallussapito
- Kielletyt pyyntivälineet
- Metsästysajat
- Koiran irti pitäminen
- Pyyntiluvat ja saalisilmoitukset
- Metsästysoikeus maalla / vesialueella
- Vaatetus
- Seurattava muutoksia!

Kuva: Marko Muuttola

Kuva: Hannu Huttu

2. LAJINTUNTEMUS

2. Lajintuntemus

Metsästäjän on tunnettava erityisen hyvin metsästämänsä eläinlajit. Lajien tunnistaminen ja erottaminen niitä läheisesti muistuttavista rauhoitetuista tai muista metsästettävistä lajeista vaatii kokemusta. Hyvät perustaidot tulee kuitenkin omaksua jo ennen metsästäjätkinon suorittamista. Lajin ulkonäön lisäksi on hyvä opetella, millaisessa ympäristössä se tyypillisesti esiintyy ja miten se käyttäytyy. Tärkeintä on muistaa, että riistalaukaus tulee ampua vain, jos eläin on varmasti tunnistettu luovalliseksi.

Lajin tunnistamisen lisäksi on tärkeää erottamaan nuoret ja aikuiset yksilöt ulkonäön tai käyttäytymisen perusteella on valikoivan ja kestävä metsä perusedellytys. Joidenkin lajien kohdalla onnistuu helposti nuorten yksilöiden piikoon, erilaisen värityksen ja/tai ulkonäön perusteella. Joidenkin lajien tunnistaminen edellyttää eläinten käyttäytymisen tunnistamista. Maastossa tiettyjen lajien läsnäolo arvioidaan tärkeitä lähes mahdotonta. Lisäksi nuorten yksilöiden erottaminen toisistaan vaikeutuu syksyn ja talven kuluessa. Erilaisia lajeja on, missä ajassa nuoret yksilöt alkavat muistuttaa vanhaa yksilöä. Esiintymisen tai hirsvenäsen erottaminen raavana vuonna helposti täysikasvuisten yksilöiden kehitys taas on huomattavasti nopeampi.

Metsästyksessä tulee lopettaa ampuminen, kun ampumatakyys on loppunut tai lentävien tai uivien lintujen tunnistaminen ei enää onnistu varmasti.

Lajintuntemustaitojen kehittäminen ja ylläpitämistä tulee jatkaa kokonaisen metsästäjäuran ajan. Tunnistamista kannattaa harjoitella tarkalleen luonnossa ja niissä tilanteissa, joissa ne esiintyvät.

Kuva: Metsästäjän opas

- Useampia kuvia samasta lajista sekä kirjassa että koulutuspaketissa
- Kuvissa sekä uros/koiras että naaras
- Lähilajit esitellään samalla aukeamalla tai peräkkäin
- Kirjan kuvateksteissä korostetaan huomioitavia yksityiskohtia, jotka auttavat tunnistamisessa
- Koulutuspaketissa korostamiseen käytetään ympyröitä ja korostusnuolia

Sonni

Voimakas säkä

Sarvet

Leukaparta

Kuva: metsästäjätkintokoulutuspaketti / Hannu Huttu

Vasa ja lehmä

Pitkä turpa

"Pörröinen" säkä

Kuva: metsästäjätkintokoulutuspaketti / Hannu Huttu

HIRVI

- Isokokoinen
- Sonnilla sarvet ja voimakas säkä
- Aikuisilla leukaparta
- Lehmät sarvettomia, pitkäturpaisia ja "notkoselkäisiä"
- Vasa emäänsä pienempi, turpa lyhyt, olemus töpökkä, "pörröinen" säkä

- Kurssilaisten tulee oppia **tuntemaan riistaeläinlajit ja rauhoittamattomat lajit (mukaan lukien vieraslajit kuten minkki ja supikoira) sekä erottamaan ne niitä läheisesti muistuttavista lajeista.**

Kuva: Jari Peltomäki

Kuva: Hannu Huttu

METSÄSTÄJÄN LINTUOPAS

METSÄSTÄJÄN LINTUOPAS

Kustantaja: Suomen riistakeskus
(2005)
Saatavuus: 1 arkipäivä

EUR **10,00**

★★★★☆

METSÄSTÄJÄN LINTUOPAS

Arvostelut (5): ★★★★★

Kustantaja: Suomen riistakeskus
Sivumäärä: 137
Painos: 1
Julkaisuvuosi: 2005 (lisätietoa)
Tuotesarja:
Koulutusmateriaalia/Skolningsmaterial
Tuoteryhmä:
Koulutusmateriaalia

Kuva: kauppa.riista.fi

Kuva: kauppa.riista.fi

Siiven alapinnat
valkoiset, vatsa
tumma

Sinisorsa

- Lennossa valkoiset siiven alapinnat ja muun alapuolen värinen vatsa
- Siipipeili näkyvä, sinisenloisteinen, ylä- ja alapuolelta valkoisen juovan rajaama
- Nokka leveä, koiraalla yksivärisen vihertävänkeltainen, naaraalla tumman ja oranssin kirjava. Väriraja epämääräinen (vrt. harmaasorsa)
- Jalat kirkkaanoranssit

Siipipeili näkyvä,
sinisenloisteinen,
valkoisten
juovien rajaama

Vaihtopukuinen koiras.
Huomaa nokan väri ja
valkoiset pyrstön
reunat.

Jalat oranssit

Kuva: metsästäjätkintokoulutuspaketti

TOISIAAN MUISTUTTAVAT LAJIT

Siiven alapinnat
valkoiset, vatsa
tumma

Vatsa muun
ruumiin värinen
(naaraalla ja
peruspukuisella
koiraalla).

Lapasorsa

- Lennossa valkoiset siiven alapinnat ja tumma vatsa (kuten sinisorsalla)
- Siipipeili vihreänloisteinen, etureunassa ulospäin levenevä valkoinen juova
- Siipien yläpinnat harmaansävyiset
- Jalat oranssit
- Omintakeinen muoto paras tuntomerkki!

Lättänä nokka

Siipipeili vihreä,
etureunassa
valkoinen juova.
Siipien yläpinnat
harmaat.

Kuva: metsästäjätkintokoulutuspaketti

Siiven alapinnat
valkoiset, vatsa
valkoinen

Harmaasorsa

- **Rauhoitettu laji!**
- Siipipeili pieni ja heikosti erottuva, valkoinen "sokeripala"
- Nokka kapea. Nokan reunat oranssit, väriraja tummaan muuhun nokkaan terävä ja suora
- Jalat kellanoranssit

Juhlapukuinen
koiras

Siipipeili pieni,
valkoinen, kuin
sokeripala

Huomaa kapean
nokan suora ja jyrkkä
väriraja (vrt. sinisorsa)

Kuva: metsästäjätkintokoulutuspaketti

3. RIISTAEKOLOGIA JA RIISTANHOITO

- Osiossa paljon piirroskuvia ja maalauksia
- On hyvä kertoa miksi jotain asiaa kannattaa, tai ei kannata tehdä
 - ratkaisut vaikuttavat esim. tulevan riistakannan kokoon ja/tai sen sukupuoli- ja ikäjakaumaan, joka puolestaan vaikuttaa kannan kestävyteen ja metsästysmahdollisuuksiin
- Omilla ratkaisuilla ja teoilla on merkitystä!

JOTTA VOI HOITAA RIISTAA, ON YMMÄRRETTÄVÄ ERI LAJIEN EKOLOGIAA!

Kilpailu:

- Lajin sisällä yksilöt kilpailevat elintilan ja pesimäpaikoista
- Lajien välillä esiintyy kilpailua elintilasta ja ravinnosta

Paljon aputekstejä!

mahdollisuuksista kuten

Ekologinen lokero:

- Jokaisella lajilla on oma ekologinen lokeronsa, jossa se menestyy muita lajeja paremmin.
- Esimerkiksi vesilinnuilla eri lajit ovat sopeutuneet syömään tiettyä ravintoa ja hankkimaan sitä hieman eri syvyydestä vedestä
 - Heinäsorsa: nokka on yleistyökalu, joka on soveltunut sekä kasvi- että hyönteisravinnon käyttämiseen
 - Lapasorsa: nokka on pienten vesieläöiden siivilöintiin sopiva
 - Telkkä: nokka on vesiötököiden saalistukseen sopiva (saalistaa syvemmissä vesissä kuin puolisukeltaajat)
 - Isokoskelo: nokassa on koukku, joka auttaa kalojen saalistuksessa

Kuva: metsästäjä tutkintokoulutuspaketti

PAINOTETUT AIHEET

- Ekologisesti kestävä toiminnan periaatteet
- Elinympäristövaatimukset
- Luonnonvalinta
- Sopeutuminen
- Uros/naarassuhde
- Riistanhoitotoimenpiteisiin vaadittavat luvat
- Pesintälaitteet
- Pienpetopyynnin merkitys

Kuva: Jari Kostet

4. EETTINEN JA KESTÄVÄ METSÄSTYS

Kuva: Hannu Huttu

- Osion lähestymistapa eroaa muista osioista siten, että opetettavaa asiaa tuodaan esiin kuvien kautta, tarkoituksena on herättää keskustelua kouluttajan johdolla.
- Kuvadiojen jälkeen käydään tärkeät asiat läpi tekstidiojen avulla.

- Kunnioita luontoa ja riistaa.
- Edistä harkittua, rauhallista metsästystä.
- Kohtele koiria hyvin.
- Vaali suomalaista metsästyskulttuuria ja kunnioita vanhoja eränkäyntiperinteitä.
- Ole avoin ja rehellinen metsästyksen puolestapuhuja.
- Älä jätä roskaa maastoon!

Miksi vastuullisuus on tärkeää?

Vastuullinen metsästäjä

Metsästäjä on vastuullinen myös sosiaalisessa mediassa

- Painota koulutuksessa asian tärkeyttä!
- Sosiaalinen media on osa metsästystunnelmien jakamista ja tallentamista
- Pohdi, onko ottamasi kuva tai video sopiva sosiaaliseen mediaan jaettavaksi? Kestääkö se julkisen tarkastelun?
- Mitä kuva kertoo metsästyksestä metsästäjille? Entä suurelle yleisölle, joka ei metsästä?
- Muista, että julkaisut ovat verkossa ikuisia, eikä mikään ryhmä ole aidosti suljettu.
- Mikä on hauskaa tulilla, ei aina sovi julkisuuteen
- Kuvissa on erityisen tärkeää muistaa turvallisuus ja saaliin kunnioitus!

PAINOTETUT AIHEET

- Kestävä metsästys
- Ampumaetäisyydet ja ampumataito
- Riistan tunnistaminen
- Haavoitustilanteet, koiran käyttö
- Riistalaskennat ja muu riistanhoito
- Hyvät tavat ja muiden huomioiminen
- Luonnon ja riistan kunnioitus

Kuva: Tero Salmela

5. ASEET JA PATRUUNAT METSÄSTYKSESSÄ

METSÄSTYSAMMUNNAN ABC

- opas parempiin riistalaukauksiin

 METSÄSTÄJÄLIITTO

Kuva: metsastajaliitto.fi

- Osio on toteutettu yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa
- Materiaalit pohjautuvat **Metsästysammunnan ABC –oppaaseen** sekä käytännön ampumataitoja ja turvallista aseenkäsittelyä sisältävään Metsästysammunnan ABC –kurssimateriaaliin
- Materiaali sisältää videoita. Videot näkyvät esityksessä tietokoneen ollessa verkossa. Videoiden nettiosoitteet löytyvät myös kouluttajan muistiinpanonäkymästä
- Videot ovat katsottavissa Suomen Metsästäjäliiton Metsästysammunnan ABC –sivustolta:

<https://metsastajaliitto.fi/metsastajalle/metsastysammunnan-abc>

KIVÄÄRI - KOHDISTUS

Video: Suomen metsästäjäliitto <https://vimeo.com/341818997>

HAULIKON PATRUUNAN SOPIVUUS

Varmista, että käyttämäsi patruuna vastaa haulikkosi kaliiperimerkintää.

Kaliiperimerkintää lyhyempää patruunaa voit ampua turvallisesti.

Väljyvasta näet että 12/80 patruuna mahtuu 12/76 patruunapeseeseen. Sen

Kuva: metsästäjäutukintokoulutuspaketti

Aseet ja patruunat osiossa käsitellään myös jousimetsästystä.

Nuolessa on käytettävä tappavaa metsästyskarkeä ja majaville sekä metsäkauriille vähintään halkaisijaltaan 22 mm:n leikkaavaa karkeä. Lisäksi majaville on käytettävä nuoleen kiinnittävää siimaa tai narua.

Vuorokausi kuluu metsästäjäkoulutuksessa suoritettu metsästäjäitutkinto, maksettu riistanhoitomaksu ja oikeus metsästää alueella.

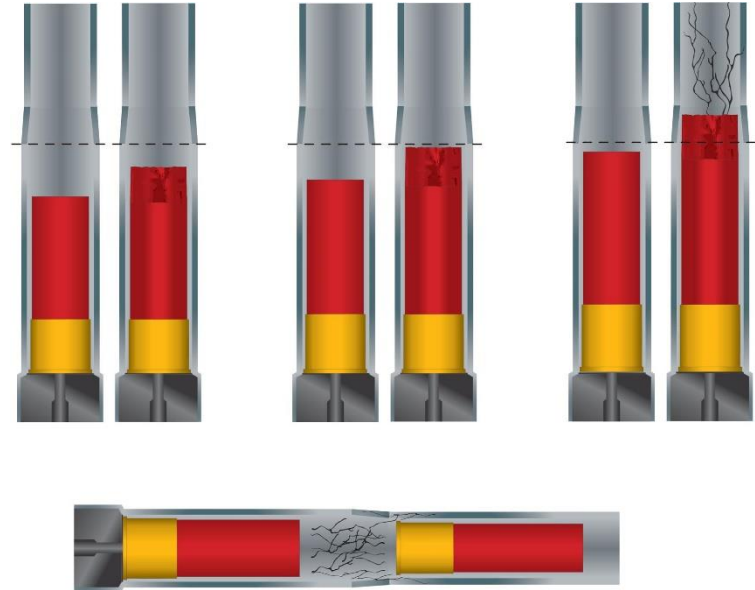

Tarkista nuoli taivuttamalla ja silmämääräisesti. Rikkonaisuus tuntuu ja kuuluu ratinana. Rikkonaista nuolta ei tule käyttää!

Kuvat: metsästäjäitutkintokoulutuspaketti / Metsästäjän opas / Suomen Metsästäjäliitto ry.

PAINOTETUT AIHEET

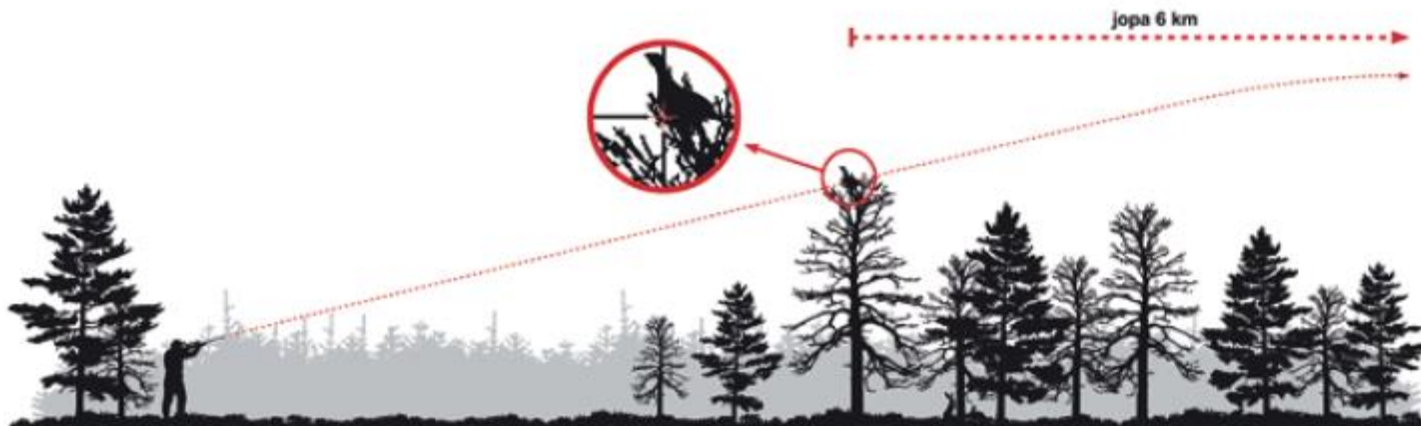
- Tarvittavat luvat aseita ja patruunoita ostettaessa, aselainsäädäntö
- Omaan aseeseen tutustuminen ja ampumarjoittelu
- Erilaiset asetyypit
- Soveltuvat kaliiberit/patruunat riistalle
- Patruunoiden sopiminen aseisiin, patruunamateriaalit
- Kohdistus

6. METSÄSTYKSEN TURVALLISUUS

Huomioi aina ennen laukaisupäätöstä, että tausta on turvallinen. Varmista etukäteen turvalliset ampumasektorit ja jätä epäselvissä tapauksissa ampumatta. Muista, että esimerkiksi latvalinnustuksessa kiväärin luodin kantama on useita kilometrejä yläviistoon ammuttaessa. Jos luodin lähtökulma on sopiva, luoti voi lentää patruunasta riippuen jopa kuuden kilometrin päähän ja olla edelleen tappava.

Älä koskaan ammu kohti toista ihmistä, rakennusta tai toisen omaisuutta. Muista, että luodin vaarallinen kantama on useita kilometrejä ja haulienkin useita satoja metrejä.

NELJÄ ASETURVALLISUUDEN EHDOTONTA SÄÄNTÖÄ

1. Kaikki aseet ovat aina ladattuja

- Älä koskaan oleta aseiden olevan lataamaton. Tarkasta aseiden tila jokaisen käsittelykerran aluksi ja aina kun laitat aseita pois.

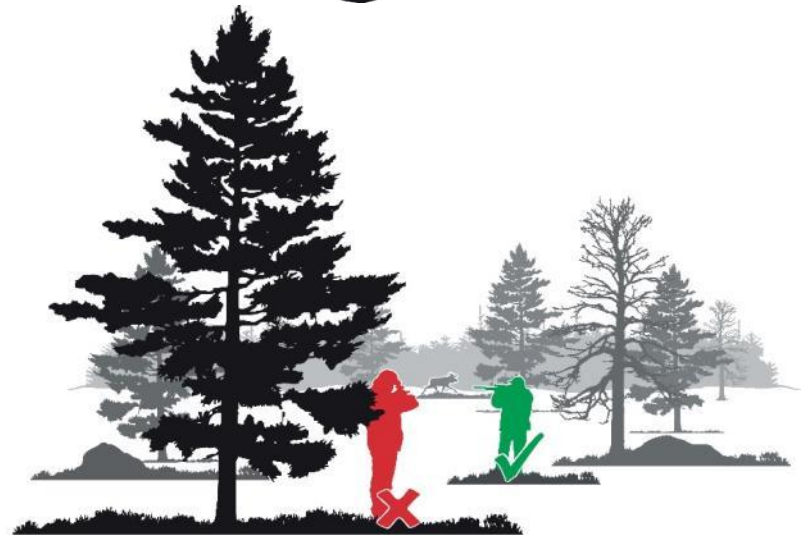
2. Älä ikinä osoita aseiden piipulla mitään, mitä ei ole tarkoitus ampua

- Aseella saa osoittaa vain kohteeseen, jonka ampumiseen on olemassa henkinen valmius, vaikka ase olisi lataamaton. Vireen poisto liipaisinta painamalla tehtävä vain turvalliseen suuntaan.

Kuva: Suomen Metsästäjäliitto ry.

PALJON HYVIÄ KUVIA

Kuvat: metsästäjätutkintokoulutuspaketti / Suomen Metsästäjäliitto ry.

PAINOTETUT AIHEET

- Aseen kuljetus ja säilytys
- Viisaasti vesillä
- Esteiden ylitys
- Aseen varmistus/lataus
- Ampumasektorit
- Vaara-alueet
- Koiran turvallisuus
- Vaatetus
- Kohteen tunnistus ennen laukausta
- Suutarit
- Harjoittelun merkitys

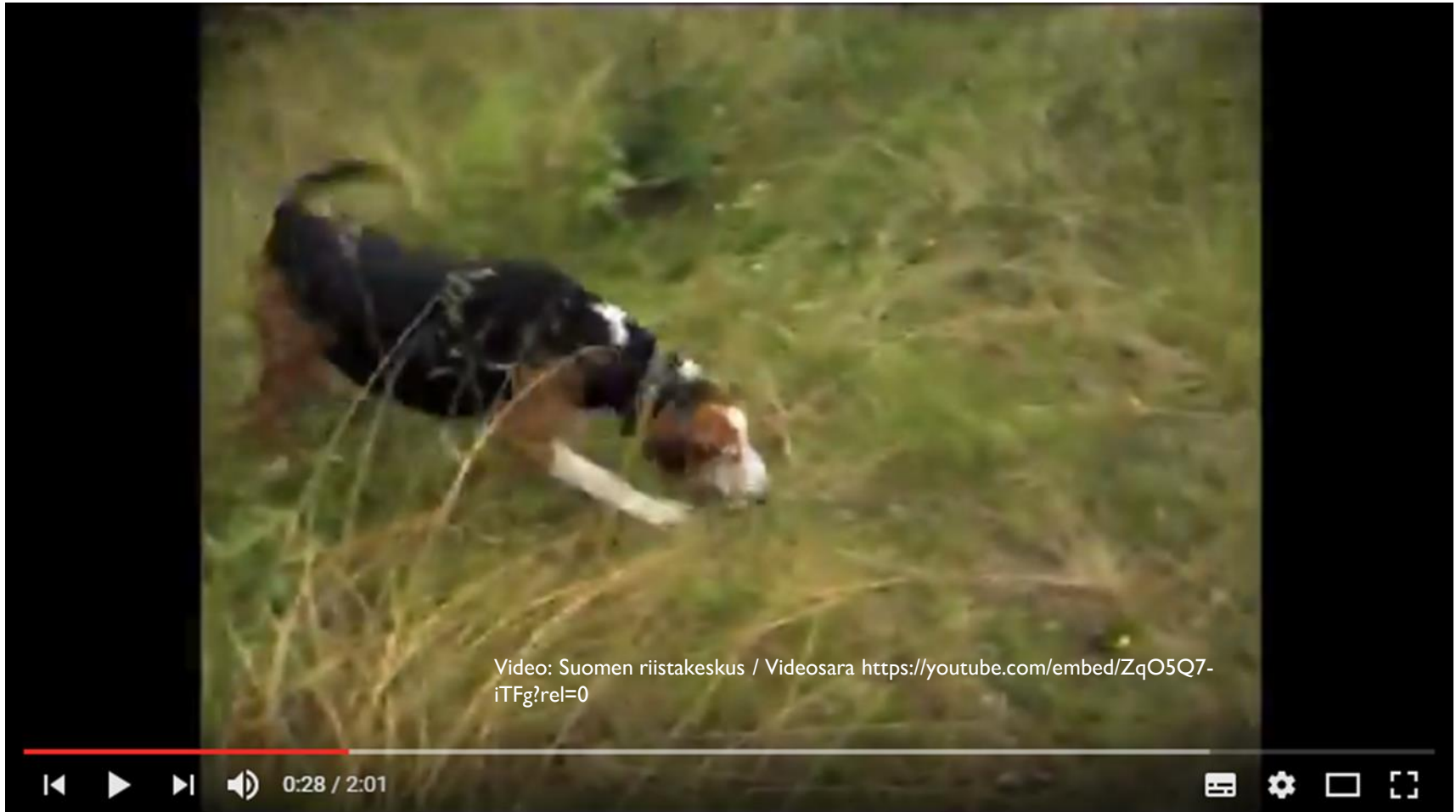
Kuva: Suomen Metsästäjäliitto ry.

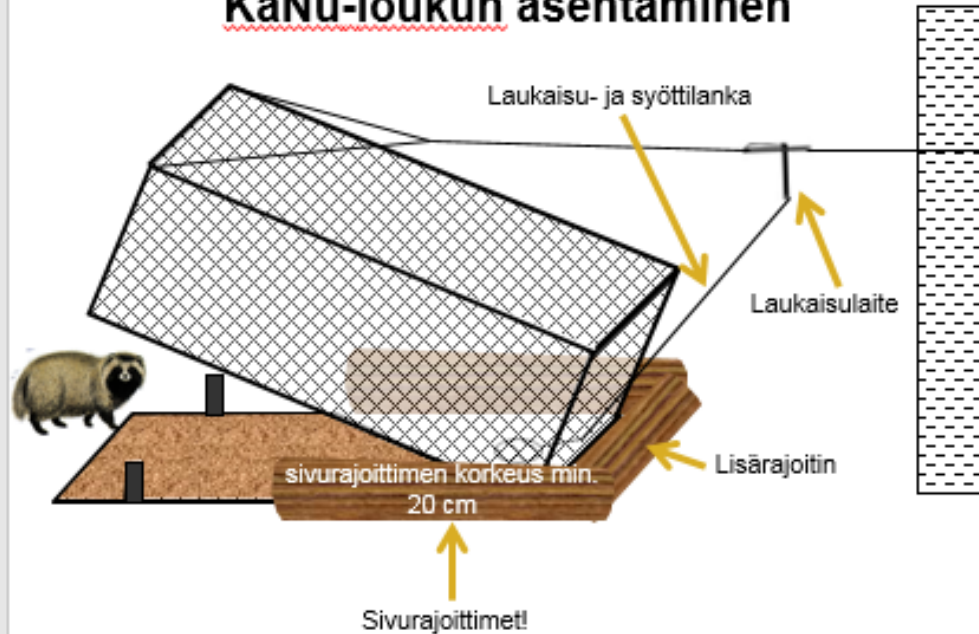
7. PYYNTIVÄLINEET JA -MENETELMÄT

- Osio koostuu valokuvista ja videoista
- Videot ovat näytettävissä tietokoneen ollessa verkossa
- Jos nettiyhteyttä ei ole, asiat voi käydä läpi myös valokuvien avulla
- **Kouluttajien kannattaa käyttää myös omaa paikalle tuotavaa havainnollistavaa materiaalia, kuten loukkuja tms.**

JÄNISTEN METSÄSTYS AJAVALLA KOIRALLA

KaNu-loukun asentaminen

Metsästäjäutukinto • Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät • Sivu 29

RIISTAKESKUS
FINLANDS VILTCENTRAL

Loukun asentaminen

Loukku asetetaan tasaiselle alustalle, missä ei ole kiviä, oksia tai muuta epätasaisuutta.

Lattiaverkko peitellään maa- aineksella, jotta eläin ei tunne verkkoa ja uskaltaa mennä loukkuun. **Loukun lattian tukevuus on tärkeää pyytävyyden kannalta!**

Sivurajoittimet (puuta, kiviä, verkkoa) tulee asentaa loukun sivuille, jotta eläin ei pääse vetämään syöttiä sivusta. Sivusta vetäminen saattaa aiheuttaa häkin putoamisen eläimen päälle.

Loukun taakse voi sijoittaa lisärajoittimen, jotta eläimet eivät vahingossa laukaise loukkuja takapäin.

HIRVIELÄINTEN METSÄSTYS

Kuva: Hannu Huttu

PAINOTETUT AIHEET

- Naamioituminen
- Kaaveiden käyttö
- Kyttäyskojut
- Sallitut apuvälineet pyynnissä / kielletyt menetelmät
- Loukkujen käyttö
- Koiran käyttö
- Saaliin lopettaminen

Kuva: Marko Mikkola

8. SAALIIN KÄSITTELY

- Osio on koostettu valokuvista ja videoista. Videoiden avulla on helpompi havainnollistaa eri vaiheiden eteneminen
- Kouluttajien kannattaa hyödyntää myös omaa oheismateriaalia, kuten täytettyjä eläimiä, trofeita tms.

Kyniminen
(höyhentupprien poltto)

nylkeminen

Kuva: metsästäjäatutkintokoulutuspaketti

tömana. Nahka tai höyhenet
lihan kuivumista ja limoittumis-
nisakkaat jaloista. Alkusyke-
e suojata hyönteisiltä esimer-

en tapahtuu viileässä.
on +0–5 astetta.
än, mikäli lämpötila

LIHAN SÄILYTTÄMINEN

Vakuumi- eli tyhjiöpakkaa
lihan säilyvyysaika ja väl-
mista. Jos liha vakumoida
tämättä riiputtaa lainkaan
tapahtuu jääkaapissa noin
keen liha voidaan pakasta
erityisesti vähän sidekudo
ruhonosille, kuten fileille

Liha pakastetaan pienissä eris-
Vakumointi parantaa lihan säilyv-
pakastuspussissa, ilma poisteta
ja pussin suu suljetaan tiukasti.
tamalla pakastuspussi veteen. V
oikein pakastettuna noin vuoden

Kuva: Metsästäjän opas

PAINOTETUT AIHEET

- Suolistus
- Riiputus
- Riistaruoka
- Turkikset, trofeet ja muu saaliin hyödyntäminen

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

KOULUTUSTA SUUNNITELTAESSA

- Jakakaa koulutusaiheet omien vahvuuksienne mukaisesti
- Koulutusta saa laajentaa, mutta sitä ei saa tehdä peruspaketissa olevien tärkeiden asioiden kustannuksella = perusasiat on käytävä huolella läpi ja lisämateriaalit ja –osiot ovat ns. näiden lisäksi järjestettävää ekstraa
- Hyödynnä aiemmista koulutuksista saatua palautetta

Kuva: Tero Salmela

KOULUTUKSEEN VALMISTAUTUMINEN

-
- Valmistaudu hyvin. Käy etukäteen läpi, mitä haluat sanoa ja tehdä
 - Tutustu koulutusmateriaaleihin, vaikka asiat olisivat sinulle tuttuja
 - Tee tarvittaessa ”koulutuskortti” tueksi
 - Pääkohdat, jotka haluat koulutettavien ainakin oppivan
 - Koulutuksen jaksotus ja ajankäyttö
 - Kirjaa esimerkkien ja mahdollisen tukimateriaalin käyttö, kysymykset ja ryhmätyöt
 - Harjoittele esitystä, jotta ajankäyttö hahmottuu
 - Hyvällä valmistautumisella ja etukäteen mietityillä vaiheilla muodostuu looginen ja helposti lähestyttävä kokonaisuus

Kuva: Tero Salmela

KOULUTUSTILAISUUDEN ALOITTAMINEN

- Mene ajoissa paikalle
- Tarkasta tilat, laitteiden toimivuus ja materiaalit
- Ota osallistujat vastaan iloisesti ja pyri heti keskustelunomaiseen tilanteeseen. Ensimmäiset sekunnit ovat tärkeimmät
- Esittele itsesi ja kerro, että olet paikalla osallistujien oppimista varten. Tämä madaltaa kynnystä kysyä
 - Pyydä osallistujia kutsumaan sinua etunimellä
 - Voit kertoa aluksi myös oman ”metsästäjänpolkusi”
- Tehkää esittelykierros. Yritä muistaa nimet. Helpottaa ryhmänhallintaa ja mahdollisia ongelmatilanteita nuorimpien kurssilaisten kanssa
- Käy läpi koulutuksen sisältö, aikataulu ja haluamasi toimintatavat

KOULUTTAJA ON ESIKUVA JA ESIMERKKI

-
- Pohdi, minkälaisen kuvan haluat antaa osallistujille metsästäjistä ja metsästyksestä
 - Osallistujat tekevät johtopäätöksiä kouluttajan ajatus- ja arvomaailmasta
 - Etenkin lapset ja nuoret kopioivat ajatusmalleja ja toimintatapoja
 - Rohkaise ja kannusta
 - Uuden metsästäjän kynnystä hakeutua mukaan harrastukseen tulee madaltaa
 - Konkreettiset esimerkit
 - Lainsäädäntö ja vastuullinen toimintatapa
 - Koulutustilaisuudessa ei saa arvottaa eri metsästysmuotoja, koirarotuja yms.
 - Jätä henkilökohtaiset kannanotot tekemättä
 - Älä säikähdä vastuuta. Et tarvitse erityiskykyjä

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

- Huomioi, että koulutettavat edustavat moninaista ja hyvin erilaisista lähtökohdista tulevaa joukkoa
- Jokaisella on oikeus osallistua koulutukseen tuntematta vähättelyä tai tulleeensa loukatuksi
- Muista, että kokemus on aina kuulijasta kiinni. Sinulle vähäinen asia voi olla toiselle hyvin merkittävä
- Älä korosta sukupuolta tai muuta henkilökohtaista ominaisuutta koulutuksessa (ikä, seksuaalinen suuntautuminen). Se ei ole tarpeellista
 - Sukupuolineutraalit ilmaisut (koiramies vs. koiranohjaaja)
- Huumori on hyvästä, mutta muista tilannesidonnaisuus
- Älä vähättele yhdenvertaisuuden merkitystä tai toisaalta liioittele. Molemmat ärsyttävät. Asiallisuus, hyvät käytöstavat ja asian huomioiminen riittävät

VINKKEJÄ KOULUTUSTILAISUUTEEN

- Sano suoraan, jos et osaa vastata kysymykseen
 - Asiaa voi selvittää yhdessä esim. Riistainfosta
 - Jos ei mahdollista selvittää, toimita vastaus jälkikäteen
- Jos mukana on paljon lapsia tai nuoria, alussa sovitut säännöt ehkäisevät häiriökäyttäytymistä
 - Olet paikalla kouluttajana, et kasvattajana. Vaikeissa tapauksissa välittömästi yhteys vanhempiin
- Vältä kilpailutilanteita, älä aseta osallistujia paremmuusjärjestykseen
- Älä tuomitse erilaisia näkemyksiä, vaan perustele oikeat toimintatavat. Koulutettavilla voi olla esimerkiksi kotoa opittuja virheellisiä tietoja
- Ihmiset oppivat kuulemalla, näkemällä ja kokeilemalla. Konkreettinen esimerkki, varuste tai kuva kerronnan lisäksi helpottaa oppimista

ERI IKÄISTEN KURSSILAISTEN HUOMIOIMINEN

ERITYISHUOMIO NUORIIN

Kuva: Tero Salmela

- Puhu selkeästi, tauota
- Asiat pienissä paloissa, aikaa ajatella
- Käytä konkreettisia esimerkkejä ja materiaaleja
- Osallista ryhmäkeskusteluilla ja kysymyksillä – ei vääriä vastauksia, johdattele oikeaan suuntaan
- Muistiinpanojen kirjaus, yhteenveto lopuksi
- Metsästäjän opas muun materiaalin rinnalla
- Mieti istumajärjestys, älä anna häiritä koulutusta
- Kehu ja kannusta!

MUISTA!

Kuvat: www.riistainfo.fi

- Uusi metsästäjä- ja Vastuullinen metsästäjä –sivut Riistainfossa
- Oma riista -mobiilisovelluksen käyttöönottoon kannustaminen (esim. saalisilmoitukset, havaintokirjaukset, metsästyspäiväkirja, metsästyskortti, ampumakoetodistus jne.)
- Riistainfon lakisivustot ja Metsästäjä-lehti (muutokset lainsäädännössä)
- Ampumaradat, metsästysammunnan ABC- ja muut ampumakoulutukset/-tilaisuudet
 - kannustetaan ampumaradalla tapahtuvaan harjoitteluun
 - kerrotaan tulossa olevista lähialueiden tilaisuuksista
- Metsästäjäliiton metsoleirit ym. nuorille tarkoitettut tapahtumat

KIITOS!

Kuva: Hannu Huttu